

MEMINGAS

MEMMINGENAS
1948 M. KOVO 31. D.
TREČIADIENIS
NR. 33 (416) III METAI

LAIKRAŠTIS LIETUVIŲ VISUOMENEI

BOLŠEVIZMAS TURI BŪTI SULAIKYTAS PRIE REINO

Washingtonas (Dena). Komunizmas turi būti sulaikytas prie Reino, kad neturėtų visa Europa ir tuo pačiu negrėstų J. A. Valstybėms, taip rašo Vokietijos karinis gubernatorius L. D. Clayus savo telegramo atstovų rūmų aprobavimui komisijai.

Jeigu komunizmas išgalėtų vakarų Vokietijoje ir įsitvirtintų prie Reino, tai beveik nebūtų įmanoma sulaukyti jo tolesnio plėtimosi visoje Europoje. Jeigu Europa pakliūtų Sovietų Sąjungos kontrolėn, tai JAV bus priverstos laikyti stambias karines pajėgas, kad apsisaugotų nuo bet kokių netikėtų antpuolių.

Visa atsakingumą neša JAV

Los Angeles (Dena). JAV užsienio reikalų ministras Marshallis šeštadienio vakare Kalifornijos universitete pareiškė, jog JAV turi ryšingai vadovauti, jei nori patikrinti Amerikos saugumą ir apsaugoti civilizaciją.

Savo kalboje Berkelejo universitete Marshallis prikišo Sovietų Sąjungai, jog ji viską daro, kad sutrukdytų Europos ekonomiją ir politinį atstatymą. Žmonija šiandien vėl atsidūrė kovoje tarp laisvės ir tiranijos. Dar niekad istorijoje nė viena tauta taip aiškiai nenėšė viso atsakingumo, kaip šiandien JAV. Mes nebegalime tuo remtis, kad ginaut mūsų civilizaciją, pirmąjį smūgį atremt kitos tautos.

Sustiprintos sąryšys

Londonas (Dena/Reuteris). Pasak Rymo radiją laisvojoje Istrijos pusiasalio zonoje esantiems JAV ir D. Britanijos daliniams uždrausta išeiti iš savo gyvenamųjų vietų. Britų ir amerikiečių pasienių apsaugos daliniai sustiprinti.

Išvyks daug DP

Frankfurtas (NZ). PCIRO vyriausia būstinė informuoja, kad iki gegužės mėn. 1 d. 10.000 išvietintųjų ir pabėgėlių dvylika laivų iš Vokietijos ir Italijos uostų išvyks į Kanadą, Australiją, Braziliją, Argentina ir Paragvajų.

Daugumą tų emigrantų priims Kanada. Nuo balandžio iki birželio mėn. ten turi būti įkurdinta 14.500 DP. Kitų 20.000 DP, tarpautinių komisijų jau atrinktu, perkeldinimas yra neįmanomas dėl laivų stokos. Kompetentingos įstaigos pareiškia, jei pakankamai būtų laivų, netrukus galėtų į savo naujas tėvynes vykti sekantieji 150.000 DP.

Amerikietis inspektuoja turkų aviaciją

Ankara (NF). Generolas majoras Hallis, ginkluotųjų pajėgų skyriaus vadas amerikiečių karinėje valdžioje Vokietijoje, Turkijos generalinio štabo pakviestas vykti į Ankarą, kur informuos apie Turkijos aviacijos išugdytą.

Ultimatus streikininkams

Washingtonas (Dena). Pasak AFP, Amerikos anglikasių profesinės sąjungos pirmininkas J. L. Lewis atmetė Amerikos vyriausybės siūlymą vėl pradėti darbą ir sudaryti vyriausybės taikinimo komisiją. Komisija būtų turėjusi iširti darbininkų pareidavimą, kad jiems būtų mokamos pensijos senatvėje, dėl ko jie ir paskelbė streiką. Jei būtų atmetas vyriausybės siūlymas, ji pagrasė panaudoti Tafto Harlejo įstatymą.

Washingtonas (Dena/Reuteris). Prezidentas Trumanas pirmą kartą, pasinaudodamas Tafto Harlejo įstatymu, pareikalavo iširti anglikasių streiką. Tyrimo rezultatai turi būti pateikti prezidentui vėliausiai iki balandžio m. 5 d.

Po tos datos prezidentas galėtų įpareigoti federacinį teismą išleisti patvarkymą, pagal kurį anglikasiam vėl turėtų imtis darbo, kol jų reikalavimą dėl senatvės pensijų padidinimo vyriausybės pavedimu išspręstų teismai.

NKVD medžioja Berlyne

Berlynas (Dena). „Tagesspiegel“ informuoja apie pasikartojusį sovietų bandymą JAV sektoriuje Berlyne gaudyti žmones. Penktadienį po pietų 4 sovietų kareiviai, vadovaujami karininko, kurie pagal liudininkų parodymus turėjo būti MVD, išiveržė į kelia namus JAV sektoriuje Berlyne ir pareikalavo eiti vokiečių asmenų sekti pasakui juos.

Kai vokiečiai atsakė arba kiti bandė bėgti, jie buvo sovietų apšaudomi.

Tik atvykęs JAV karo policijai, enkavedistai ausoko į sunkvežimius ir dideliu greičiu pabėgo į savo zoną.

Marshallio planui vykdyti administratoriui JAV numatomas W. Claytonas. (D/R). Paskutiniai britų daliniai išvyko pirmadienį iš Burmos. (D).

gas. O jeigu kartais komunistai bandytų užgrobti valdžią, tuomet JAV turės įsikisti ir veikti.

Sovietai sugriovė Vokietijos vienybę

Washingtonas (UP). JAV užsienio reikalų ministerija Washingtone įteikė sovietų ambasadoriui Panuškinui notą, kurioje Sovietų Sąjungai kaltinama taikymu vienašališkų priemonių, kurios sutrukdytų visų keturių Vokietijos zonų sujungimą. Ta nota JAV įskamiai atmetė Maskvos vyriausybės padarytus JAV, D. Britanijai ir Prancūzijai kaltinimus, kad jos yra pažeidusios Potsdamo sutartį.

Panašaus turinio notą įteikė ir D. Britanijos bei Prancūzijos vyriausybės prie jų akredituotiems sovietų ambasadoriams.

Amerikos notoje akcentuojama, jog Vakarų valstybės dėl to turėjo daryti atskirus pasitarimus Vokietijos klausimu, kad Sovietų Sąjungai atkakliai vengė vykdyti Potsdamo sutartį ir Vokietiją suvienyti.

Toliau notoje Sovietų Sąjungai kaltinama, kad ji Rytų Europoje paminė pagrindines žmogaus teises ir įsteigė koncentracijos stovyklas, į kurias suvaro žmones, nenorintius atsiduoti sovietų totalizmui.

Washingtono vyriausybės sluogsniai ryšium su tuo nurodo, kad sovietų įstaigos Vokietijoje tokias koncentracijos stovyklas yra įrengusios Buchenvaldeje, Oranienburge ir kitose rytų Vokietijos vietose. Didelis skaičius vokiečių, atsisakiusių bendradarbiauti su sovietų okupacinėmis įstaigomis, yra laikomi tose koncentracijos stovyklose, nepareiškus jiems nei oficialaus kaltinimo nei neperdavus jų bylą teisumui.

JAV konstatuoja, kad Sovietų Sąjungai savo zonoje vykdo spaudimą prieš demokratines partijas ir vienašališkai remia komunistus. SED yra padaryta „totalinio režimo pylimu rytų Vokietijoje“.

Trijų Skandinavijos kraštų užsienio reikalų ministrų konferencija ketinama sušaukti balandžio pradžioje Stockholme. (D).

Po Suomijos — Skandinavija

New Yorkas (Dena/Reuteris). „New York Times“ savo antradienio vedamajame rašo, kad Maskvos spaudoje išskeltieji Norvegijai ir Švedijai kaltinimai rodo, jog Skandinavijos pusiasalis yra tapęs sovietų nervų karo naujuoju taikiniu.

Tie puolimai yra aiškus įrodymas, kad pati Maskva yra pilna baimės. Augas smarkumas, kuriuo sovietai nori įveikti Europos atstatymo planą, yra ryškiausias įrodymas, kad ta programa yra didžiausia sovietų apmestis planams.

JAV kariuomenės sustiprinimas ir Vakarų Europos unijos sudarymas paskatino

sovietus į naują desperatišką žygį, kad attrauktų Skandinaviją ir Italiją nuo demokratinių tautų bendruomenės, kuri jau įgyja ryškias formas.

Atmeta kaltinimus

Oslo (Dena). Oslo rytiniai laikraščiai antradienį plačiai komentuoja sovietų laikraščių „Izvestijų“ ir „Raudonosios Zvaigždės“ teigimus, kad Norvegija yra sudaręsi slapta karines sutartis su JAV ir D. Britanija.

„Arbeiderbladet“ teigia, kad tie kaltinimai yra visai nepagrįsti. Sovietų vyriausybė pati netiki, kad tokios karinės sutartys būtų buvusios pasirašytos, ir kad kam nors būtų perleisti kariniai atramos punktai Skandinavijoje.

Konservatorių „Aftenposten“ rašo, kad sulabikuotieji kaltinimai dėl Norvegijos atsidavimo užsienio imperializmui buvo jau ir anksčiau skelbiami norvegų komunistų spaudoje. „Izvestijų“ kaltinimai dėl ginklų standartizacijos tarp Norvegijos ir D. Britanijos gal remiasi tik tuo, kad norvegai britų okupacinėje zonoje Vokietijoje turi vieną brigadą. Bet tas neduoda jokio pagrindo puolimams. Niekada ir niekam norvegai neatsiduos.

Garsus mokslininkas Einšteinas pasisakė už Wallace'ą kandidatūrą į JAV prezidentus, nes jis esąs tas vyras, kuris galis amerikiečius išgelbėti nuo vidaus ir užsienio grėsmės. (D/INS).

Suomija pasirašo paktą

Maskva (Dena/Reuteris). Kaip iš patikimų sluogsnų pareiškia suomių Sovietų Sąjungos savitarpio pagalbos paktas bus pasirašytas šios savaitės pabaigoje.

Principuose susitarta

Maskva (Dena/Reuteris). Kaip buvo tariama antradienį, suomių delegacija su sovietų vyriausybe priėjo susitarimą dėl pagrindinių savitarpio pagalbos pakto principų.

Apie pasitarimus dėl sutarties nieko neskelbiama. Posėdžiai daromi slapti.

Molotovas su žmona suomių ministeriui pirmininkui Pekkalai ir delegacijai padarė priėmimą.

Senatas pasyrė Kinijai 463 ml. dol.

Washingtonas (Dena/Reuteris). JAV senatas po 4 valandų trukusių debatų priėmė Kinijos pagalbos programą 463 milijonų dolerių dydžio. Priėmus Kinijos pagalbos programą užsibaigė senato trijų didžiųjų užsienio pagalbos programų svarstymo darbai, kurie apėmė Europos atstatymo programą 5,3 milijardų dolerių, paramą Turkijai ir Graikijai 275 milijonų dolerių ir pagalbą Kinijai. Kinijos paskola dar turės patvirtinti kongresas.

Britų zonoje didieji vokiečių bankai bus decentralizuoti. Jų veikimas bus leistas tik provincijų ribose. (D).

JAV priima Ispaniją į Marshallio planą

Washingtonas (Dena/Reuteris). JAV atstovų rūmai 149 balsais prieš 52 nutarė priimti Ispaniją dalyvauti Marshallio plane.

Londonas (Dena/Reuteris). JAV atstovų rūmų nutarimas įtraukti į Marshallio planą ir Ispaniją Vakarų Europos valstybėse sukėlė gyvą reakciją. Kai Ispanijoje ta žinia buvo priimta labai džiaugsmingai, tai britų valdiniuose sluogsnuose ji sukėlė nustebimą.

Liberalinis britų „News Chronicle“ sanprotauja: „Pagaliau glaudus ūkinis Vakarų Europos sujungimas neįtraukiant Ispanijos yra vargiai galimas. Tačiau už to nelaimingo krašto sienų turi daug kas įvykti, kol jo kaimynai bus pasiruošę abišalei ir savitarpio pagalbai, kas yra pagrindinė Marshallio plano sąlyga — vieningai bendradarbiauti.“

Prancūzijos kairiųjų spauda tą atstovų rūmų nutarimą vertina negatyviai. O dešiniųjų spauda rodo didelį pritarimą.

Ypatinę reakciją dėl to nutarimo parodė Italijos komunistų partija. Ji taria, kad Ispanijos įtraukimas į Marshallio paramos planą yra paskutinis įrodymas, jog tas planas yra sudarytas ne Europos rėmimui, bet antisovietiniam tautų subūrimui ir karo žygi. Marshallis neteko savo reikšmės, jo vietą užėmė krašto apsaugos ministeris Forrestalis.

Londonas (Dena/Reuteris). JAV atstovų rūmų nutarimas įjungti Ispaniją į Marshallio planą neprivers D. Britanijos šiuo klausimu pakeisti savo nuomonę, pareiškė D. Britanijos užsienio reikalų ministerijos informatorius. Jis priminė, kad neseniai įvykusioje Marshallio plano valstybių konferencijoje Portugalija buvo pasiūlusi pagėdavimą priimti ir Ispaniją, bet šiam posėdžiui pirmininkavęs Bevinas nedavė šiam

siūlymui eigos, o kitos dalyvaujančios valstybės to klausimo atkartotinai nekėlė. Iš to galima daryti išvadą, kad ir kitos valstybės nepagėdauja Ispanijos dalyvavimą.

Komunistų ofenzyva sugniužo

Nankingas (Dena/Reuteris). Kinijos komunistų ofenzyva vidurinėje Mongolijoje, pagal Kinijos vyriausybės pranešimą, sugniužo. Lemiamieji mūšiai įvyko netoli kinų sienos. Komunistų daliniai išveržė į nacionalistų kontroliuojamas sritis su dideliu ryžtu, bet vyriausybės kariuomenės, vadovaujamos generolo Fu Tso Ly buvo išblaškyti. Vyriausybės daliniai vykdo plataus masto valymo operacijas.

JAV trūksta benzino

Washingtonas (NF). Pagal iš JAV vyriausybės sluogsnų kilusias informacijas, gali būti, kad šią vasarą pasireikš benzino trūkumas. Tie patys sluogsniai numato ateinančią žiemą trūksiant alyvos, vartojamos šildymo reikalams.

Vyriausybė mano, jog yra maža vilties, kad netolimoje ateityje vėl naftos produktų būtų rinkoje pakankami kiekiai.

Vokiečiai instruktuoja anglus

Karo belaisviai vokiečių karininkai ir šarvuotųjų dalinių kareiviai, turį patyrimo iš žiemos kautynių Rytų fronte, buvo pakviesti britų armijos žiemos pratybose dalyvauti kaip patarėjai.

Japonai išvystė tokią šilko rūšį, kuri yra pranešė už amerikiečių dirbtinį „nyloną“ šilką. (D).

Ištieskime pagalbos ranką

Lietuvos Raudonojo Kryžiaus vyriausioji valdyba ir šiemet nuo kovo 31 d. iki gegužės 31 d. daro rinkliavą, kad sutelktų lėšų paramos reikalingiems tremtiniams šelpti.

Tegu mes visi esame tremtiniai, kiekvienas tų pačių rūpesčių graužiamas, kiekvienas kovoja su tais pačiais trūkumais ir menas rūtikanolo rytojaus mšlę, bet vis tiek mūsų resursai nėra vienodi. Daug kas, bėgdamas iš Lietuvos, suskubo dar pasitverti apdara, vertingesnį dalyką, daug kas susirado JAV gimines ar pažįstamus, kurie nuosirdžiai juos paremia. Jie bendrame mūsų skurde yra pajėgesni. Pajėgūs dar yra ir tie, kurie yra išlaikę savo sveikatą ir nepalūžo nei moraliai nei materialiai.

Gerai žinome, kiek mūsųose yra žmonių, kurių sveikata buvo pakirsta prie apkasų, fabrikuose ar koncentracijos stovyklose. Pagaliau, ne kiekvienas galėjo pakelti tolydžio blogėjančias sąlygas mūsų stovyklose. Jie palūžo ir privalo gydymo. Ypatinę dėmesį reikia atkreipti į vaikus. Pagal L.R.K. duomenis yra stovyklų, kur net 9% vaikų serga aktyvia tuberkulioze. Besimokančio jaunimo, ypač studentų, sveikata dėl blogų gyvenimo sąlygų vis labiau išsenka. Dirbančiojo priedų jie negauna, o labai didelis jų procentas gyvena iš vokiško raciono. To paties L.R.K. duomenimis silpnasveikąčių studentų skaičius per tuos metus padvigubėjo.

Moderniam Cingis Chanui naikinant mūsų tautą, mums brangus kiekvienas lietuvis, ypač priauglis. Gelbėkime jį iš tuberkuliozės nasrų! Padėkime savo studentų tėjai ir moksleivijai: jų jėgos ir mokslas atsistatancijoje tėvynėje turės neįkainojamos vertės. Ištieskime globos ranką našlaičiams ir padėkime mūsų ligoniams atgauti sveikatą ir pasitikėjimą rytojumi!

Visi mylime Lietuvą, ir visi skubėkime jiems į pagalbą. Kas nemato skurde savo artimo, kas nenori ištiesyti pagalbos rankos nelaimėn patekusiam savo tautiečiui, tas neturi tėvynės meilės, tas yra tik žemaišis egoistas.

Neatsisakykime artimo gerovės labai paaukoti skatiką. Mūsų turimieji „turta“ atelities nelaiduoja. Esame visko netekę ir tik viltimi gyvename sulaukti geraiširdžio pasaulio sprendimo. Nebūtumėm verti kitų pagalbos, jeigu patys neturėtumėm gailėstingumo ir nusigrįžtumėm nuo nelaimėn ar ligon patekusių čia pat esančių mūsų artimųjų.

Kova dėl gerio, dėl žmoniškumo pradedama nuo savęs. Turime dar vieną progą parodyti mūsų tautos aukštą išvystytą žmoniškumą ir stiprų tautinį susipratimą. Pagalba artimui tepriartina visiems geresnį rytojų.

Visi gyvename, kaip ant platiuose vandenyse plūduriuojančios ledo lyties. Kam iš mūsų rytoj bus reikalinga parama, niekas nežino. Yra žmonių, kurie tėvynėje buvo gana apdrausti nuo vargo, gi šiandien yra reikalingi paramos.

Lietuvių tauta visada buvo sociali, ir artimo atjautimas buvo vienas ryškiausių jos socialumo bruožų. Tik prisiminkime čia gražius mūsų kaimo savitarpio susisėlpimo papročius. Kada mūsųose dar nebuvo draudimo nuo gaisrų, padėgėlis iš savo kaimynų sulaukdavo pagalbos pirm, negu jis apraudodavo savo nelaimę. Kaimynai suteikdavo jam pastogę ir maistą, „sumedavo“ pinigų, supildavo sėklą, atvedavo gyvulių, talkos būdu suveždavo medžiagą ir parstatydavo trobėsius.

Arba... jei i mūsų tėvų namus užsukdavo pakeleivis ar pavargėlis, neisleidavo jo nepavalgydinto ir nesušelpo.

Karitatyvinis jausmas mūsų tautoje yra giliai išsisknijęs. Jis žadinamas ne tik mūsų emocijų, bet įtaigojamas yra ir sąmoningo religinio imperatyvo. Lietuvių liaudies pažiūra ir artimo meilę yra gražiai suformuluota į pasaką, turinčią įvairių variantų: „Ir atėjo senas senelis. Baltas, kaip obelis.“ Kas nuosirdžiai jį pavargusį atjautė ir sušelpė, parodė gerą širdį, tas buvo atlygintas, kas jį atstūmė, buvo nubautas: „Mat, to senelio Dievo būta.“

Apie mūsų tautos gailėstingumą kartais net vokiečių spaudoje pasirodo jaudinančių žinučių. Grįžę iš Lietuvos vokiečių karo belaisviai pasisako gyvi išlikę tik lietuvių paramos dėka. Rytprisių vokiečiai sušelpdami bulvėmis ar duona. Būdamas tokioje (Nukelta i 4 pusl.)

Atostogiškai nusiteikęs prezidentas H.S. Trumanas St. Croix saloje Karaibų jūroje su šalies gubernatoriumi W. H. Hastie. (Dena-NYT-Bild)

TRUMPOS ŽINIOS

BULGARIJA

Pabėgo Bulgarijos pasiuntinys Vienoje sekretorius. Per amerikiečių radijo siūstuvą vakarinėje Austrijoje jis pareiškė, kad jis niekada negrįš atgal. (D/R).

CEKOSLOVAKIJA

Cekoslovakijos rinkimus vyriausybė paskyrė gegužės 23 d. (D/R).

D. BRITANIJA

Britų naikintojai „Mermaid“ ir „Peacock“, nuleidę inkarus Triesto uoste, nieko bendro neturi su tos srities dabartine bukle, pareiškia iš britų admiraliteto. (D).

IRAKAS

Seši kariniai specialistai išvyko iš Bagdado į Londoną, kad vadovautų karinės medžiagos persiuntimui iš D. Britanijos į Iraką, kuris, tarp kitko, gaus savo aviacijai naujų lėktuvų. (D/R).

ITALIJA

Italija sutinka vesti tiesiogines derybas su Jugoslavija dėl Triesto grąžinimo JAV, D. Britanijos ir Prancūzijos siūlymų ribose, pareiškė C. Sforza. (D/INS).

Prie Somaglia (šiaur. Italijoje) susidūrimo užmuštas vienas komunistas ir du sunkiai sužeisti. (D).

JAPONIJA

Gen. D. McArthurui įsakius, Japonijoje darbininkai nutraukė streiką ir grįžo į darbą. (D/R).

Japonijoje susreikavo 200.000 susisiekimo darbininkų. Jie reikalauja pagerinti gyvenimo sąlygas. (D).

JUGOSLAVIJA

Tito dėl Triesto grąžinimo Italijai pareiškė, kad tai esąs rinkininis manevras, vedas „demokratinę jėgą“ laimės trukdyma. Sovietai iki šiol savo pазіūrūs dėl Triesto nepareiškė. (D/R).

J. A. VALSTYBES

JAV atstovų rūmai svarsto Ispanijos į Marshallio planą įtraukimo klausimą. (D).

Atstovų rūmų debatai dėl Marshallio plano nutruko kovo 25 d. Po švenčių bus svarstomi pasiūlyti papildymai. Laukiama, kad šią savaitę bus pateiktas išstas įstatymo tekstas. (UP).

Gerhardas Eisleris, kuris JAV buvo vadinamas komunistu nr. 1, nuteistas 3 metais kalėjimo. (D/R).

JAV vyriausybė dėl angliakasių streiko nutarė įvesti tolesnius keleivinių traukinių susisiekimo suvaržymus, jei tu traukinių garvežiai kūrėnami anglimis. (D/INS).

KINIJA

Esą, tautiniai kiniečių daliniai Kiangsio provincijoje prieš komunistus tris kartus panaudoję dujas, iš komunistų šaltinių praneša Tanjug. (D).

Ciangkaiškas patvarkė pašalinti 10 kuomintang partijos atstovų iš tautinio susirinkimo. Jie buvo paskelbę bado streiką.

LENKIJA

Vėl grąžinti į Lenkiją 438 vaikai, buvę karo metu išvežti į Vokietiją. (D).

OLANDIJA

Olandų armija sustiprinama savanorių daliniais, kurie reikalauja esant gali būti pašaukti. Tai liečia visus olandus, kurie yra baigę 6 mėn. karinį apmokymą. Panašūs rezervai bus sudaryti ir policijai ir prireikus panaudoti „kraštutiniams išsiskokimams“ įveikti. (UP).

PRANCŪZIJA

Saaro sritis nuo balandžio 1 d. bus sujungta su Prancūzija. (D).

Europa be Sovietų Sąjungos yra trečioji galybė tarp dviejų berivalizuojančių pasaulių, sako socialistų vadas L. Blumas „Le Populaire“. (D).

SOVIETŲ S-GA

Ilgą laiką nebus karo, nes nė viena tauta jo nenori, pareiškė sovietų ambasadorius D. Britanijoje Zarubinas. (D/R).

VENGRIJA

Britų, šveicarų ir belgų pasiuntinybės Budapešte patikintos, kad Vengrijoje nebus suvalstybtintos užsienio nuosavybės. (D/R).

VOKIETIJA

Sovietų zonoje Vokietijoje SMA patvarkymu sekvestravimai ir žemės reforma turi būti paskubinta ir pabaigta iki gegužės mėn. 1 d. (D).

Vėl išimti iš apyvartos scriptai. Jie pakeičiami naujomis mokamosiomis priemonėmis. Tai daroma kovojant su juodąja rinka. (D).

Sovietų pirkimo centrė „Osoborg“ Berlyne perka viską, kas tik yra kiek vertingumo, ir devizas. Pirkimus vykdo vokiečiai, aprūpinti visais reikalingais dokumentais ir tarpiniais pasais. Jie disponuoja taip pat didėmis sumomis pinigų. (NZ).

Dr. Schumacheris, Vokietijos socialdemokratų vadas, iš socialistų konferencijos Londone sekančios savaitės trečiadienį privačiu lordo Pakenhamo, Vokietijos reikalų ministro lėktuvu grįš į Vokietiją ir atsiguls vienoje Hannoverio ligoninėje. Kaip žinoma Schumacheris Londone apsirgo plaučių uždegimu. (D).

Iš Mikolaičiko atsiminimų

15

Priespauda prasideda

Lenkijos ūkinį pavergimą Rusija pradėjo 1945 m. rugpjūčio mėn., kai laikinei Lenkijos vyriausybei buvo įsakyta atvykti į Maskvą. Tebuvo praėjęs tik mėnuo laiko nuo Potsdamo konferencijos, iš kurios britai ir amerikiečiai išvyko, daugiau ar mažiau patenkinti, tardami laidavę mūsų krašto būsimąją laisvę.

Maskvos „derybose“ antrą vakarą trys lenkų komunistai, kurie buvo iš Stalino gavę žymius postovius laikikėje vyriausybėje, pareiškė sutinką Sovietų Sąjungai duoti 51% nuo nuosavybės, kurią buvome gavę srityje, kurios valdymas Potsdame buvo pavestas vien Lenkijos vyriausybei. Tiems reikalavimams nusileidusieji lenkai buvo prezidentas Bieruta, prekybos ir pra-

monės ministeris Mincas ir užsienio reikalų ministeris Modzelewskis. Šeštą valandą ryto jie vėl pasirodė mūsų delegacijoje, pasigėrę ir, matyti, patenkinti savo susitarimais.

— Aš niekada tam nepritarčiau, — pasakiau jiems ir susilaukiau paramos iš tokios pusės, iš kurios niekada nebūčiau tikėjęsis. Ministeris pirmininkas Osobka-Morawskis praėjus vakarą nebuvo pakviestas posėdžio ir išsėdėjo, kad jį aplenkė. Jis griežtai pasisakė prieš tuos susitarimus ir rusams pateikė priešingus siūlymus.

Raudonoji armija reikalavo, kad jai būtų duodama po 12 mil. to lenkų anglies per metus, kol bus okupuota Vokietija. Tas kiekis sudarė didžiausią mūsų anglies dalį.

areštuoti 500 „Lenkijos ūkininkų partijos“, kaip mes dabar vadinomės, narių.

Prasidėjo Atlanto chartoje ir Teherane, Jaltoje ir Potsdame Lenkijai garantuotą demokratinių pajėgų priespauda. Prie jos prisidėjusi komunistinė kampanija, trumpai suglaudusi, vyko šiaip:

Saugumo policija nužudė mūsų generalinį sekretorių B. Scibioreką. Praėjus metams nustatytų rinkimų išvakarėse, ji iškeičė „bylą“, kuria norėjo įrodyti, kad mes patys pakurstę nelegalų pogrindžio judėjimą nužudyti Scibioreką. I bylą begėdiškiausiu būdu jį įpainiojo Amerikos ambasados tarnautoją Dmochovską, prievarta išgavo iš jos „priepažinimą“ ir nuteisė ją penkeriais metais kalėjimo.

Mažų mažiausiai 7 lenkų kaimai buvo visiškai nužėdinti, kadangi jų gyventojai nesutiko būti komunistai. Niekas negali nustatyti namų skaičiaus, kuris buvo nužėdintas kituose miestuose ir kaimuose, nei nusavinto turto.

Šių suėmimų, žmogžudysčių ir kitų politinio teroro pavyzdžių vien trumpas sąrašas, kurį 1947 m. sausio mėn. įteikiau didžiojo trejeto ambasadoriams, sudarė per 400 psl.

Savo širdgėla ir pasipiktinimą išdėstėme Lenkijos vyriausybei, parlamentui ir ministeriui pirmininkui, ir mums atsakė, jog gerai, kad tai dedasi. Mes bandėme savo reikalą ginti „Gazeta Ludowa“ laikraščio skiltyse, bet Zabludowski, cenzūros direktorius, išbraukydavo net mūsų žuvusiųjų nekrologus. Mums niekada nebuvo įmanoma išstai išspausdinti kalbas, kurias Lenkijos ūkininkų partijos nariai pasakydavo parlamente. O vėliau jau buvo laikomas nusikaltimu „Gazeta Ludowa“ prenumavimas.

Aš buvau priverstas su tais dalykais supažindinti pasaulinę spaudą, kuriai Varšuvoje atstovavo amerikiečių, britų, prancūzų, šveicarų ir švedų korespondentai. Tuo būdu aš galėjau pranešti bent dalį to, kas buvo padaryta mano kraštyje, bet mane rimtai išpėjo dėl padarytų žygių.

Kad ir pernelyg stipriai spaudė, Lenkijos ūkininkų partija kovą varė toliau. 1946 m. vasario 19 d. atidarėme Varšuvoje savo partijos pirmąjį kongresą po karo. Simbas mūsų atstovų suėmė pakeliui, bet mes drėbome toliau, išrinkome partijos pareigūnus ir pareiškėme savo pasiryžimą toliau kovoti dėl Lenkijos laisvės ir teisingumo.

Kai pasaulyje pasklido žinia apie valdyseną Lenkijoje, prezidentas Trumanas ir užs. reikalų ministeris Bevinas visai atvirai Lenkiją pavadino policine valstybe. Ministeris pirmininkas Osobka-Morawskis reikalavo, kad aš viešai atsiskirsčiau jiems. — Tamsta turi viešame pareiškime pasakyti, kad jie meluoja ir kad mes nesame jokia policinė valstybė, — jis įsakė man.

— Tad mes sutariame, — atsakiau jam. — Jei nori, kad baigtųsi tokios kalbos prašom pasirūpinti tuo. Pašalink tokių pranešimų priežastis, ir tamstai nereikės skųptis padariniais.

Kitame kabineto posėdyje mane smarkiai puolė. Kibo visi ir vadino mane „išdaviku“, prikaišiojo pasielgus „nepatriotiškai“.

— Jūs esate patys tikrieji mane patriotizmo mokyti! — atžėliau aš. — Aš išaugau Lenkijos žemėje, prie motinos lenkės krūtinės. 17 metų būdamas kovojau dėl Lenkijos laisvės, 20 metų būdamas — su bolsėvikais, o 40 metų — su naciais ir raudonaisiais. Aš kovojau 1939 m., kai juos rėmė Ribbentropo Molotovo pakta. Dėdėtės didžiais patriotais, o kiekvieną dieną telefonu priimate išakymus iš užsienio. Niekada netarnavau kitam krašty, kaip Lenkijai, niekadoms ir netarnausiu.

Tada aš nebegalėjau iškęsti, kaip mane plūdo Modzelewskis (užs. r. ministeris).

— Ką ir kalbėti, koks tamsta puikus lenkas, — reikiau ant jo. — Tamstos tikrasis vardas yra Fischeris, ir tamsta buvai Sovietų S-gos pilietis.

Ir dar kai ką pasakiau, kol pabaigiau su juo. Pagaliau tariau:

— Už vėliau aš turiu būti dėkingas jums. Puldami mane pasiekėte priešingus padarinius, nekaip tikėjotės. Lenkų tauta pasitiki manimi.

Man tai atrodė būtina išvada, bet Gomulka rado atsakymą.

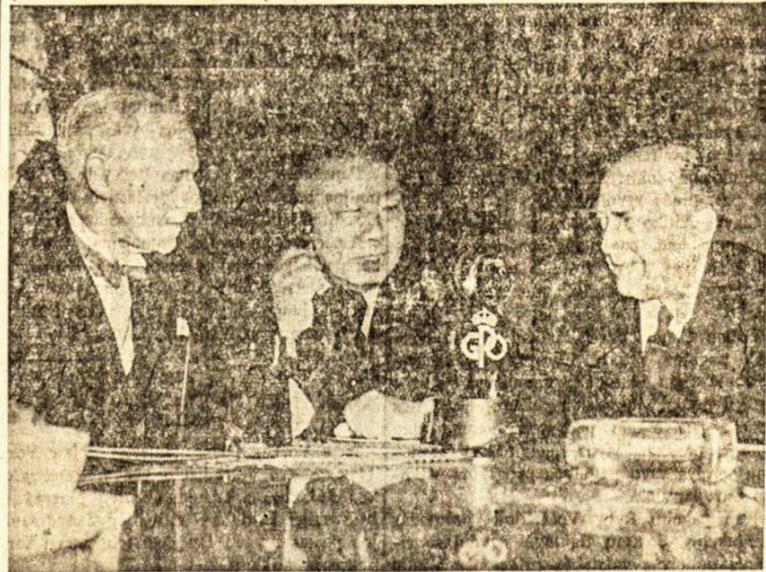
— O kas mums, ką žmonės mano? — atsakė jis ir trūktelėjo pečiais. (B.d.)

Raudonosios armijos skaičius

Bad Nauheimas (Dena/INS). Pagal paskutinius duomenis sovietų armija sudaro 3 milijonai vyrų, be to dar, 450.000 vyrų aviacijoje ir 600.000 vyrų jūrų laivyno. Šalia to sovietai kontroliuoja satelitų kraštuose 100 divizijų, kurias sudaro maždaug 1,1 milijonas vyrų.

Sovietų Sąjunga turi 14.000 kovos lėktuvų, t. v. trigubai daugiau, negu JAV.

JAV armijoje yra apie 550.000 vyrų, aviacijoje 360.000 ir karo laivyno 392.000 vyrų.

Įvedamas telefoninis susizinojimas iš Londono su Kinija. Viduryje Kinijos ambasadorius Britanijai Cheng Pien Hsis. (Dena-NYT-Bild)

Iš pradžių Molotovas reikalavo anglį duoti nemokamai, bet ilgokai pasiderėjus susilygta, kad Rusija apmokės grynąsias kasimo išlaidas, kurios sudarė nuo 5 iki 6 dolerių už toną.

Bet Osobka-Morawskui oficialiai pasirašius sutartį, pastebėjome, kad Mincas buvo leidęs sovietams įjungti klauzulę, pagal kurią jie už toną teturėjo mokėti tikrai po 2,25 dol. Danija ir Švedija siūlė mums po 12, o paskum po 16 dol. už toną.

Aš tiesiog įniršau dėl to, tačiau mane apkaltino bandant nutraukti sovietų lenkų santykius. Aš nurodžiau, kad Švedija sutiko mums iš anksto suteikti šimtą mil. kronų kreditą. Tomis lėšomis mes būtume galėję išgyti transporto priemonių, maisto, įrankių ir elektros reikmenų, kurių mūsų kraštas taip itin privalejo atstatymo darbui.

Aš pasakiau, kad tuo būdu sutikome Sovietų Sąjungai atiduoti vertybių už šimtą mil. dolerių metuose. Osobka-Morawskis atsakė:

— Atrodo, kad tamsta užmiršti, kiek Sovietų Sąjunga padėjo mums, kaip ji mus išvadavo ir pagalbą teikė.

— Pagalbą teikė! — sušukau aš. — Jei Hitleris nebūtų jūsų užpuolęs, tai ir šian die jūs tebebūtute Lenkijos ir visų sąjungininkų priešai.

Bet tai buvo be tikslo. Dalykas buvo baigtas. Mus grąžino į Varšuvą kaip vasalus.

Po mūsų išvykimo politinis Lenkijos vergimas vis didėjo. Savo partiją komunistai steigė buvusių senųjų nepriklausomų partijų vardu arba užimtinio svarbiausias vietas jose.

Mano ūkininkų partija gavo to pat vardo konkurentą. Sioje sumišimo ir politinio pakrikimo atmosferoje išvykau iš Lenkijos dalyvauti JT mitybės ir žemės ūkio steigiamajame susirinkime Quebece.

Būdamas Quebec, o vėliau Washington, kur truputį kalbėjau su prezidentu Trumanu, gavau Lenkijai nemažą Unrros pagalbą. Pirmasis ministerio pirmininko pavaduotojas Gomulka tuo pat metu įsakė pradėti spaudos kampaniją prieš mane, kaip „Trojos arkli“, „kapitalizmo tarną“ ir „reakcionierių“.

Partijos pirmininkas Witosas mirė, man tebesant užjūryje. 1945 m. lapkričio mėn. sugrįžęs į Lenkiją perorganizavau savo partiją, kad ji skirtųsi nuo to pat vardo komunistinės partijos.

Rugsėjo mėn. konferencijos metu saugumo policija iš namų išgabeno vykdomojo komiteto narį V. Kojderį. Jo lavonas buvo rastas netoliese esančiame miškelyje, pervertas 30 šovinių. Vėliau mums pasisekė aiškiai įrodyti, kad žmogžudystė buvo kalti Rzeszovo saugumo policijos komendantas majoras Sobczynskis ir Przemyslio komunistų partijos sekretorius.

Sugrįžęs iš Krokuvos konferencijos į Varšuvą sužinojau, kad Tarnobrzege buvo

Savaitinė politikos apžvalga

Karo perspektyvos

Sena anglių liaudies daina skelbia, kad Dievas žmones gausiai apdovanojo. Davė jiems grožį, jėgą ir išmintį, tik vieno pasigailėjo — ramybės. Žmonės, kurie jau prieš keletą šimtmečių pasigėdo ramybės, neranda jos ir šandien.

Jamesas F. Forrestalis, JAV krašto apsaugos ministeris, turėjo tą ramybės trūkumą konstatuoti net ir Didįjį Keturtdienį. Jis kalbėjo apie „tragiską panašumą“ tarp mūsų dienų ir 1914 bei 1939 metų. Kaip 1914 m. kaizeris, vėliau Mussolinis ir Hitleris, taip dabar viena despotiška valstybė, kuri graso Europos laisvei, eina keliu, kuris veda tik į karą. Demokratijos tragedija slypi tame, kad ji nesugebėjo laiku ir pakankamai išpūdingai sušukti despotams: „liaukitės!“.

Forrestalio nuomone, JAV tai turinčios jau dabar, šandien, pasakyti — po mėnesio gali būti vėlu. Jei bus griebti atitinkamų priemonių — aiškino jis — perspektyvos bus palankios Jungtinėms Amerikos Valstybėms ir tškai, bet ne Rusijai ir karui. Tačiau, kad tas „liaukitės“ būtų pakankamai išpūdingas ir visų girdimas, reikia būti stipriam. Todėl Forrestalis reikalauja kariuomenę tuojau padidinti 350.000 vyrų, tokiu būdu JAV turės savo karių eilėse nemažiau kaip 1.700.000 vyrų. Kasmet reikia dar kariskai paruošti ne mažiau kaip 800.000 19—25 m. amžiaus jaunuolių, o karo biudžetą padidinti 3 milijardais dolerių, kad jis sudarytų 14 milijardų.

Forrestalio kolegais iš War ir Navy Departamentų (mūsiškiai tariant, sausumos kariuomenės ir laivyno ministerijų) jo siūlymus dar konkrečiau išreiškė. Taip antai, War Departamentas šefas reikalavo, kad JAV turėtų pakankamą skaičių lėktuvų, kurie kiekvienu metu galėtų bombarduoti kiekvieną prieššo teritorijos tašką. Aiškumo dėliai buvo pastebėta, kad jau dabar „skraidomosios tvirtovės“ iš Aliaskos bazių gali pasiekti kiekvieną Rusijos vietovę ir grįžti atgal. Kita vertus, buvo pranešta, kad sovietai turi 250 povandeninių laivų ir keturias modernias jų statyklas. Vėl buvo paaikškinta, kad „vienos ne vakarus už geležinės uždangos esančios valstybės“ povandeniniai laivai buvo pastebėti ties Havajų salomis ir net San Francisco įlankoje.

Zinoma, ką kas gali aiškinti, kad Forrestalis ir jo kolegos padėtį tyčia dramatinuoja, norėdami biudžetą padidinti. Girdi, sovietai niekadoms nedrįs kibti į JAV. Galima sutikti, kad sovietai niekadoms nedrįs paskelbti karą. Tačiau nerami žmonija, kuriai Dievas nepasigailėjo proto, surado įvairius karo būdus. Anksčiau buvo kalbama apie

„šaltąjį“ karą. Ši kartą Forrestalis reikalavo pasirošti „atviram ir slaptam“ karui. Jis, kaip prieš savaitę ir Trumanas, paprėžė, kad šiu laikų smurtininkas naudojasi svetimomis kaukėmis.

„Slaptasis“ karas jau dabar vyksta. Štai perėitą savaitę Maskvos radijas paskelbė, kad kinų komunistų kariuomenė „išvadavo“ 2.300.000 kv. km. su 168.000.000 gyventojų, t. y. beveik trečdali visos Kinijos. Tiesa, Europoje kol kas kovoja tik, palyginti, negausūs Graikijos sukilelių daliniai, tačiau politinė padėtis yra tokia, kad kiekvienu momentu laukiama didesnio sprogiomo.

Neseniai Londono „The Times“ rašė, kad dabar pergyvenam lemiamas savaitės. Politinis įtempimas savo kulminacinį tašką pasiekė Italijos rinkimuose — balandžio 18 d.

Zinios apie Italijoje užtinkamus ginklų sandėlius tą prognozę sustiprina. BBC korespondentas ką tik grįžo iš kelionės po Pietų Italiją ne labai optimistiškai nusiteikęs. Jam krito į akis didelis skurdas, milžiniškas bedarbių skaičius ir žmonių tamsumas bei prietarūngumas. Ankstiau bedarbių prieauglis galėjo iskeliauti į kolonijas bei užjūrius. Šandien tie keliai yra užverti. Socialinės sąlygos stačiai nepakankamos. Didžiuliai darai yra labai blogai tvarkomi. Jie gali egzistuoti tik dėl nepaprastai didelės pigių darbo rankų pasiūlos. Komunistai per keletus paskutinius metus sugebėjo tamsias darbininkų mases pratraukti savo pusėn. Vienintelė jėga, kuri ten jiems gali pasipriešinti, yra Katalikų Bažnyčia, turinti vis dar labai didelę įtaką. Tai paaikškina, kodėl Vatikanas taip susidomėjo rinkimais, o kai kurie aukšti dvasininkai net graso neduosią išrišimo balsavusiems už komunistus. Šiaurinėje Italijoje, kurios civilizacija yra žymiai aukštesnė, komunistai ir kartu su jais eina Nennio socialistai nuo seno turi tvirtas pozicijas. Tiesa, vakarinių valstybių siūlymas grąžinti Triestą Italijai komunistų propagandai suteikė tokį smarkų smūgį, jog net P. Togliattis, italų komunistų vadas, nutraukė savo agitacinę kelionę po Siciliją ir skubiai grįžo į Rymą. Komunistai prieš kiek laiko gyrėsi surinksią bent 40% visų balsų. Jei dabar jų viltys kiek ir sumazėjo, tai tai jokiū būdu nesumazino slaptosio karo pavojaus. Labai galimas dalykas, kad jie, nesitiekdami gauti valdžios legaliu būdu, pabandyd sukelti neramumų progą įsigalėti vienoje ar kitoje vietovėje ir susilaukti pagalbos iš Jugoslavijos. Italijos kariuomenė taikos sutartimi yra labai sumazinta. Todėl eina gandai, kad min. pirm. de Gasperis prašė savo pasaulėžiūros kolegą Bidault, reikalui esant, prisiųsti prancūzų kariuomenės. Bidault, girdi, pažadėjęs pasiųsti dvi tankų

divizijas. Jei Kremlius neturėtų kokių nors toli einančių planų Italijoje, vargu jam apsimokėtų tęsti sukilimą Graikijoje.

Antrasis slaptosio karo židyns yra Palestinoje. Žydų agentūra gegužės 16 d. ketina proklamuoti nepriklausomą žydų valstybę. Arabų lygos gen. sekr. Azzam Pasha tolesnė įvykių raidą taip atvaizdavo BBC korespondentui. Pradžioje žydai, būdami geriau organizuoti, gali susilaukti tam tikrų pasisekimų, tačiau vėliau negalės atsilaikyti prieš arabų vartojamą partizaninio karo taktiką ir turės trauktis į pajūrį. Aišku, jog tokia padėtis yra perdaug viliojanti, kad liktų Kremliaus neišnaudota savo naudai.

Savaime suprantama, kad tokio pobūdžio slaptam karui vykstant, J. A. Valstybėms mažai padės jų patioje Amerikoje laikoma kariuomenė. Jos turi surasti formulę, kad tą savo jėgą panaudotų ir slaptame kare. Ta prasme yra labai būdingas JAV delegato Saugumo Taryboje Warrenu Austino pareiškimas, svarstant padėtį Cekoslovakijoje. Sovietų išsikisimą jis pavadino „netiesioginiu puolimu“ ir reikalavo, jei kaltinimai pasirodys esą teisingi, prieš Sovietų Sąjungą griebtis energingų kolektyvinių priemonių. Cia matėme reikšmingiausią iki šiol bandymą sovietams nuplėsti jų taip uoliai dėvimą „legalumo“ kaukę. Aišku, kad tuo atveju negalima bus pasitenkinti vien Cekoslovakija, bet reikės griebtis ir visos Rytų Europos. Norint Prancūzija ir Italiją išgelbėti nuo Rytų Europos likimo, reikia jį tinkamai nuvesti ir konstantuoti jo nelegalumą. Todėl amerikiečių leidžiamas „Die Neue Zeitung“ ketvirtadienį rašė:

„Kremliaus ponai neturi galvoti, kad Prahos pučas yra vienintelė, Saugumo Tarybą interesuojanti, tema. Jau dabar jugoslavų, lenkų, bulgarų, rumunų ir vengrų laisvės sąjūdiams prašo Saugumo Tarybos iširti metodus, kuriais „aiškiai priešingai JT chartos principams toms tautoms buvo atimtos žmonių teisės ir politinė nepriklausomybė“. Sovietų „sulygintų“ tautų sąrašą galima didinti. Metodai, kuriais būvo atimta laisvė estams, latviams ir lietuviams, o taip pat ir Kaukazo tautoms, (šioms tuoj po 1. D. karo), nėra visai užmiršti, ir diskusijos tais klausimais Saugumo Taryboje sovietų politiką pastatys į keblią padėtį“.

Tokie reiškiniai sovietus verčia apsigalvoti. Galimas dalykas, kad jie atbaidys nuo naujų žygių, tačiau galimas dalykas, kad nemalonių perspektyvos kaip tik paskatins eiti užsibrėžtuju keliu. VM.

„MENININKAI LIETUVIAI DARO STEBUKLUS“

Pasikalbėjimas su dail. V. K. Jonynu

Kartą vienas aukšto laipsnio prancūzų tarys, nuosirdus lietuvių tremtinių meno parengimui, dalyvis, arčiau susipažinęs su mūsų menininkų darbais bei pastangomis, apie juos išsireiškė tokiais žodžiais: — „Keisti žmonės tie Lietuvos menininkai! Praradę viską — tėvynę, gimtuosius namus, turį ir padėti, kad ir blaškomi po svetimus kraštus, pusalkaniai ir apskurę, nuostabi vyriškumu išlaiko tautinę savigarbą bei kūrybinę energiją.“

Šiuos lietuvių bičiulio nuosirdžius žodžius aš prisiminiau apsilankęs pas dailininką Vytautą Kazimierą Jonyną. Juk šitas, žemo ūgio, bet vitalus „pražilęs jaunuolis“, tremties sąlygose iš tikrųjų „išdarinėjęs stebuklus“. Gyvendamas, kaip ir mes, kietas tremtinio dienas, iš nieko sugebėjo sukurti lietuviams darantį garbę Taikomosios Dailės Mokyklą Freiburge, šiandien patapsią šios vietos DP įdomybe. Jis savo darbo pašto ženklais prancūzų okupacinei zoni filatelijos žinovų įvertintas kaip geriausias šių dienų Europos pašto ženklų meistris ir išėjo į tarptautinę filatelijos meno areną. V. Jonyną kviečia iliustruoti knygas prancūzų ir vokiečių knygų leidėjai. Jis sugebėjo išleisti puošnią savo kūrybos monografiją, sukėlusią ne tik sąvūją, bet ir svetimųjų pasigerėjimą. V. Jonynas organizuoja lietuvių dailės parodas Vakarų Vokietijoje ir čia garbingai reprezentuoja Lietuvos dailę bei jos kultūrą. Viena tokių parodų, globojant aukštesiems prancūzų okupacinės zonos vadovams, atidaryta kovo 19 d. Baden-Badene.

Dailininką V. Jonyną radau paskendusį darbuose. Visu korpusu pasviręs ant didžiulio stalo, apversto knygomis, žurnalais, piešiniiais ir kitokiais dailės darbais.

Kai aš dailininką paklausaui apie šiomis dienomis atidarytą jo, Adomo Galdiko ir Juozo Bakio darbų parodą Baden-Badene bei šios srities darbo sąlygas, jis atsakė ne iš karto. Jis buvo užimtas kažkokiu piešiniu. Prieš mano akis gimė ir brendo naujas grafikos meno kūrinys...

— Aš neabejoju, jog yra žmonių, kurie mano, kad parodą suruošti tai paprastas reikalas, — sako dailininkas, pakėles galvą nuo piešinio. — Mūsų dabartinio gyvenimo sąlygose suruošti parodą reikia ne tik noro, bet ir pasiryzimo. Ruošti parodą reiškia peržengti nemažai kliuvinių. Tai sakau ne pasigirti ar kitus atgrasinti norėdamas, bet remdamasis savo dvejų metų patyrimu šioje srityje...

O parodų ruošoje V. Jonynas iš tikrųjų turi nemažą patyrimą. Iš pasikalbėjimo paaiškėjo, kad šiomis dienomis atidarytoji paroda Baden-Badene yra penktoji iš eilės jo paroda Vakarų Vokietijoje. Prieš nepilnus dvejus metus V. Jonynas buvo vienas iš organizatorių bei dalyvių Pabaltijo Tautų Dailės Parodos Baden-Badene, įvykusios 1946 m. birželio mėn. Dailininkas pastebėjo, kad mūsų dailininkai, dalyvaudami minėtoje parodoje, siekė dvejų tikslų: 1. Išjudinti mūsų dailininkus ir tuo įrodyti, jog mes turim pakankamai kūrybinio potencialo bei pagrindo savai meno mokyklai steigti ir 2. Parodos eksponatų rinkinį, papildžius naujais, perkelti į Paryžių ir tuo žygiu perkopti sudarytą UNRRAos vadovų „kinų sieną“, dirbtinai būdu mus atitvėrusią nuo kultūringo pasaulio.

— Pirmąjį tikslą mes visiškai pasiekėm, o antrasis visai sugriuvo, — sako tęsdamas darbą dailininkas. — Pirmasis tikslas buvo pasiektas ne be pastangų, o antrasis sugriuvo ne be priežasčių. Pastarojo nepasiekimo svarbiausia priežastis buvo nepalankus politinis momentas ir iš anglų zonos šalčių dvelkėtelės abejingumas... Nors mūsų tikslai visiškai ir neišsipildė, bet dalyvavimas Baden-Badeno parodoje turėjo aiškių teigiamų vaisių. Pasibaigus Baden-

Badeno parodai, sukėlusiai nemažą susidomėjimą ir praėjusiai su nupelnytu pasisekimu, ištikimom, jog jau „galim rodytis viešumoje“, kad nenuleistume rankų, bet pasidairytume dėl tolimesnės lietuvių dailės veiklos tremtyje bei jos atstovavimo po svetimu dangum. Besidairant kur galėtume vėl „pasirodyti“, pasitaikė proga dalyvauti įvairių tautų tremtinių parodoje Schongave, kurioje mūsų dalyvavę Baden-Badeno parodoje dailininkai ten pasirodė su didesne savo kūrinų dalim. Vėliau man atėjo mintis suruošti savo darbų parodą Freiburge. Mano mintį gyvai parėmė dailininkas Adomas Galdikas ir pats prisijungė. Tokiu būdu mūsų paroda Freiburge buvo suruošta 1946 m. lapkričio mėn., o po metų, ją kiek papildę naujais kūriniais, perkėlėm į Tūbingeną.

Mūsų dailininkų pirmieji pasirodymai Vakarų Vokietijoje buvo maloni staigmena ne tik mums, jie nemaziau nustebino mūsų globėjus — prancūzus bei vokiečius, mėgstancius iš aukšto žiūrėti į „ausländerių“ kultūrinę pastangą... Kai kurių vokiečių susidomėjimas siekė žymiai „toliau“ už paprastą pasitenkinimą, tad jiems pageidaujant ir padedant, A. Galdiko bei V. Jonyno kūrinii paroda buvo surengta Kitzingene prie Würzburgo š. m. vasario — kovo mėn. Numatytoji paroda Mūnchene š. m. sausio mėn. neįvyko dėl patalpų stokos.

Paskui mūsų pasikalbėjimas pakrypo apie dailės parodą Baden-Badene. Šita paroda atidaryta globojant prancūzų okupacinės zonos švietimo direktoriui P. Raimond Schmitleinui bei dalyvaujant kitiems aukštesiems prancūzų zonos vadovams. Baden-Badenas yra vieta, kur dažnai reprezentuojasi geriausi prancūzų atskiri menininkai ar meno sambūriai. Mūsų dailininkai, savarankiškai pasirodydami Baden-Badene, daro garbę ne tik mums, tremtiniams, bet ir visai lietuvių tautai.

— Mūsų parodoje Baden-Badene yra užsiangažavę aukšti ir atsakingi žmonės, — sako dailininkas palietus tą temą. — Tai jau nebe komplementas, bet sąmoningas įvertinimas bei palankumas. O tai leidžia mums tikėti, jog mes tarnaujam lietuviškam reikalui. Pati paroda — toliau kalbėjo V. Jonynas, — išėjo gana turininga ir įvairi. Iš turimų A. Galdiko 18 darbų galėjome išstatyti tik 12. Tas pat su manim. Panašiai ir su keramiku Juozu Bakiu. Bet tai neatsilieps nei gamtai parodos meninei vertei. Kas matė mūsų darbų parodą Tūbingene, tas ir šioje parodoje pastebės „kai kurių naujumų“ — pvz., A. Galdiko turima kolekcija papildyta keturiais naujais darbais, gautais iš Paryžiaus. Kalbant apie šį mūsų nuostabių kūrybinių polėkių dailininką, malonu konstatuoti, jog tuo pat laiku, t. y. kovo 15. d., atidaryta A. Galdiko kūrinii paroda ir Paryžiuje. Taigi, mums bus įdomu patirti kaip jo kūryba vertinama meno „babilono“, Paryžiaus, kritika. Apie save nieko neturiu pasakyti, aš, rodos esu jau „pažįstamas“...

Dailininkas padėjęs ant stalo teptuką atsitiesęs kėdėje kalbėjo toliau: — Aš norėčiau kiek sustoti ties trečiuoju mūsų parodos Baden-Badene dalyviu, keramiku Juozu Bakiu. Jis „debiutantas“ ir mūsų visuomenei yra staigmena, nes šis vardas mūsų dailės pasaulyje negirdėtas... Gal būt, kad su šia pavarde bus susidūręs tik vienas kitas dažnesnis „Ciurlionio“ sambūrio artimesnis bičiulis. Bakys atėjo iš „Ciurlionio“ sambūrio, pirmiau niekur meno nestudijavęs, todėl jis yra tikrasis mūsų mokyklos auklėtinis, o jo išstatyti darbai — tai tos mokyklos puosnatų metų studijų rezultatas. Pats faktas, kad jis pakviestas dalyvauti kartu parodoje, rodo palankų jo darbų vertinimą. Reikia pastebėti, jog jo kūryba turi keletą gana savaimingų bruožų. Visų pirma, lietuvių keramikų tarpe Bakis iš karto išsiena į pirmajūčių lietuvių keramikų eiles. Nors technikai jis dar nėra išbaigtas, tačiau jo keraminės medžiagos apipavidalinimas, stilius bei charakteris turi visus tuos duomenis, kurie leidžia mums ne tik daug tikėtis, bet jau ir dabar jį laikyti kaip daug naujo įnešusį į mūsų ir bendrai keramiką... Bakio keraminė forma bei siužetai gali būti tiek lietuviški, tiek ir internacionalūs, tačiau jo atmosfera ir fantastinių bei pasakiškų elementų pasirinkimas yra artimesnis mūsų pasauliui.

Baden-Badeno, parodos proga išleistas dvejų spalvų iliustruotas katalogas. Kata-

logui įvadą parašė Michelis François, prancūzų okupacinės zonos meno skyriaus viršininkas. Apie Adomo Galdiko kūrybą apybraižą parašė Aleksis Rannitas; su Vytauto Jonyno kūrybą parodos žiūrovus supažindina vokiečių meno kritikė Hildė Herrmannė, o apie Juozo Bakio keramikos meną žodinį tekstą parašė prancūzų kritikas Maurice Jardot.

Kai dailininkas V. Jonynas, paėmęs į ranką teptuką, vėl palinko ties savo piešiniu, aš paklausaui: — Dovanokit už nekuklumą, bet įdomu būtų patirti, kuriais motyvais ruošiate parodas? Juk tremties sąlygose parodų ruošta materialiniu atžvilgiu tikriausiai yra nuostolinga?!

Dailininkas žiūrį į mane, o paskui šypsdamas sako: — Parodas ruošiam dėl to, kad grįžus į Lietuvą po kelių mėnesių nereikėtų vėl važiuoti į Vakarų Vokietiją parodų ruošti. Man atrodo, jog visi mūsų menininkai, kuriai meno sričiai jie atstovautų, šiandien turėtų nukreipti visą dėmesį į savojo meno reprezentavimą čia, kur esam priversti gyventi, nes reprezentuodami savąjį meną, mes reprezentuojam Lietuvos dvasinę kultūrą. Šiandien, rodos, neturėtų būti klausimo, ar meno kultūros reprezentavimas materialiai yra naudingas, ar nuostolingas, bet žiūrime, kiek juo patarnaujama Lietuvos varđui geriausia šio žodžio prasme. Man atrodo, jog mūsų menininkai, šiuo atveju turii galvoje dailininkus, galėtų suruošti daugiau parodų, jeigu mūsų tremtinių bendruomenių vadovybės, esančios didesniuose vokiečių centruose, ateitų mums į pagalbą...

— Dar vienas klausimėlis, pone dailininke! Mums, dailės mėgėjams, taip pat būdų įdomu sužinoti, kokius dailės darbus jūs dabar dirbate?...

— Zudau kaip dailininkas savo laiką, — atsakė nepakeldamas nuo piešinio galvos. — Štai, matot, vėl darau zonių pašto ženklus. Darau todėl, kad šiuo metu kitaip neišsiena... Prie anksčiau padarytų trijų serijų, kiekvienoje po 13 ženkliukų, dabar papildoma darau dar po aštuonius ženklus (50 ir 30 penigii) Württembergui ir Baden-Badenui. Be to, šiais metais sukankančiam Vokietijos

1848 metų revoliucijos šimtmetiniam jubilėjui ketinama išleisti po vieną didelio formato pašto ženklą (2 markių) Württembergui, Baden-Badenui ir Reinlandpfalzui. Tų ženklų projektus dabar ir darau. Beje, mano paruošti ženklukai (20 štukų) Saaro kraštu prieš kiek laiko buvę perštampuoti frankais, šį kraštą įjungus į Prancūzijos pašto tarnybą, nuo kovo 15 išimti iš apyvartos.

Be pašto ženklų projektų ruošimo, dailininkas V. Jonynas šiuo metu yra užimtas dailiosios knygos leidyba. Pavyzdžiui baigiama spausdinti ir tuoj po Velykų pasirodys puošnus monografinio pobūdžio bibliofiliškas Goethės „Verterio kančių“ vokiškasis leidimas, kurį išleidižia pagarsėjusį Herderio leidyklą Freiburge. Suradus to veikalo Povilo Gaučio lietuvišką vertimą, rūpinamasi jį išleisti tokio pat pavidalo ir lietuviškai. Sekančiu leidiniu turėtų pasirodyti Kristijono Donelaičio „Metai“. Dėl šio leidinio jau susitarta ir jis turės pasirodyti dar šią vasarą. Donelaičio „Metai“ leidžiamis tokio pat formato ir pavidalo, kaip kad jie buvo išleisti prieš šį karą ir karo metu Lietuvoje. Įdomi smulkmena: Donelaičio „Metus“ su V. Jonyno iliustracijomis nori vokiškai išleisti viena vokiečių leidykla Amerikiečių zonoje, panaudodama turimą Liudviko Rėzoso vertimą. Tolimesniu leidiniu turėtų pasirodyti Propere Mėrimės „Lokys“ su V. Jonyno iliustracijomis net trimis laidomis — prancūziškai, vokiškai ir lietuviškai (H. Radauskio vertimas). Be šių leidinių, kuriuose tiesiogiai yra užangažuotas V. Jonynas ir tuo savo iliustracijomis išsiena į tarptautinę knygą, dailininkas dar ketina paruošti iliustruotą leidinį apie Lietuvių Taikomosios Dailės Mokyklą Freiburge, kuri š. m. liepos 11 d. minės dviemetį sukaktį, kai pradėjo veikti. Dailininkas V. Jonynas rūpinasi išleisti ir dailininko Adomo Galdiko kūrybos monografiją, kurios lietuviškai, vokiškai ir angliškai laidai tekstus parašė Aleksis Rannitas, o prancūziškai laidai — žinomas prancūzų meno kritikas Woldegar Geroje. Monografija bus iliustruota 8 spalvotomis ir 32 toninėmis reprodukcijomis, spausdintomis gliaspaude.

— O kokie tolesni tamstos planai? — paklausaui atsiveikindamas.

— Tuo tarpu esu apsiėmęs minėtais darbais. Kai juos baigsiu, tada leisiu sau teisą pagalvoti apie save bei tolesnius planus... — atsakė dailininkas spausdamas mano ranką.

Andrius Jogaudas

Tarp Manchesterio lietuviu

Lietus ir rūkas (vieto) žangos). Būkite malonus pažūrėti į žemėlapi. Manchesteris. Vakaruose labai netoli vanduo. Taip, taip, šitas vanduo, šita jūra mus čia be jokios mielaširdystės plauna nuolatiniiais lietumis, tarytum tam, kad po svetimas žemes beklaidžiojantiems išplautų šių sunkių klajojimų metu širdyje susirinkusią širdgėlą — tai tiems, kurių širdis išplaukama, kurie baltos duonelės užvalgę užmiršta drumzliną ir alkaną vakarykštę dieną ir ryt diena, o tiems, kurie kiekvienoje naujoje stotyje dar sunkiau pajunta namų netekimą, tiems kiekvienas įkyrus šaltas lašas tarytum sunkiai nukrinta į skaudančią širdį: šė, paragaug dar ir šito!

Cia, šiame didmiestyje, ir rūkas nepalyginamas. Kai į Londoną atvažiavusia kino artistė Meo West užkalbino „Sundy Empire News“ korespondentas, jį pasisakė, kad Manchesteris ją vilioja savo nuostabiisiais rūkais ir tekstilės fabriku mergaitėmis. Ji norėtų pamatyti Manchesterio rūką ir susitikti su tekstilininkėmis. Žinoma, tekstilėje dirbantys mergaičių jį gali sutikti kiekvieną dieną — čia jų tūkstančiai vargsta fabrikuose puikiausiu gražuolių ir niekuo iš didžiulės masės neišsiskiriančių. O tas nepermatomas rūkas ne kasdien apgaubia šį milijoninį miestą. Jis būna valandomis, dienomis, net savaitėmis,

bet ne kasdien, ir ateina nelaukiamas ir iš anksto nežinomas ir nespėjęs gyventojų. Kai kartą vakare užsibuvau valandą eveciuose, išėjęs nebemačiau aplinkui daiktų — jie dingę pilkame ir tirštame rūke, lyg nepermatomame sudrumstame vandenyje. Elektros lempa gatvėje galėjau matyti tik pačią artimają, bet už 50 žingsnių ir jį pasineria į rūko šviną (lempos daiktų skyetus šešėlius atšviečia tik per 10 žingsnių), nepalikdama jokios žymelės. Keleivis gatvėje sau kelią šiaip taip susiranda tik dėl tankaus lempų tinklo (dažnokai ir paklysta). Susisiekimas didžiųjų rūkų metu sustoja. Tik rūkas slenka.

Senieji ir naujieji lietuvių. Anglijoje yra dvi didesnės, keliasdešimt metų senumo lietuviškos kolonijos — Glasgova (Skotijoje) ir Manchesteris. Kiek Manchesteryje yra tokių lietuvių, kurie prieš kelias dešimtis metų čia susirado antrąją tėvynę, šiuo tarpu negalėčiau tiksliai pasakyti, bet yra jų čia nemažai, tik mes, išgyvenę vieną po kitos raudonas ir rudas okupacijas, matė žydintį ir griaujamą savo kraštą, nebe su visais įveikiame susikalbėti... Vieni jų savo gimtąjį kraštą matė prieš daugelį metų ir tokį jo valzdą sąmonėje tebešėjoja, o vienas kitas tiki, kad šiandien Lietuvoje gera gyventi ir kad mes negrįžtame namo tik iš paprasto pasileidimo... Dėl to ir bendrą kalbą sunkoka rasti, nors mes, rodos, jų duonos neprasome, patys užsidirbame, bet ne vienas jų jaučiasi taip, tarytum mes jiems ant sprando čia būtume atvažiavę.

Reikia pasakyti, kad senoji vietinių lietuvių karta tebešneka lietuviškai. Kurį tarmę išsinešė iš gimtosios gūžtos, tą ir užkonservavo su visais barbarizmais, primaišę šiek tiek anglicizmų. Jaunesnieji, dar gimę ir augę Lietuvoje, šiek tiek primiršo lietuviškai, nors kaip reikiant neišmoko ir vietinės kalbos. Vietinis jaunimas — taip, jaunimas nebe visas moka lietuviškai... Vienas senas tėvas, kuris pats gražiai tebešneka lietuviškai, supažindino mane su savo sūnum, kuris nebepajėgė lietuviškai pratarinėti žodžio.

Anksčiau ir senieji geriau gyveno, didelį savo klubą turėję. Dabar patalpų stoka priverė tenkintis nedidele patalpa, kur jie savaitgalyje susirenka pašnekėti, pakortuoti ir išgerti. Alaus baras (galima gauti ir stipresnio gėrimo) su lietuvišku šinkorium — tai ir yra klubas, o palėpėje apdulkęsi stovi knygų spinta. Kadaiše čia būta apie 250 padoriai irišių knygų, pradedant nuo Zemanaitės raštų, baigiant Grūšu ir Paukšteliu. Iš to gražas ir šiandien brangaus turtelio nebe kas jau ir likę — mieli skaitytojai dalį

išskolino negrąžintinai, bet vis dėlto miela nupūsti dulkes ir nuo „Svietimo Darbo“ ar senųjų „Skaitymų“ komplekto.

Tremtiniai šiame didmiestyje pradėjo kurtis 1947 metų pradžioje. Tada į vietines ligonines atvažiavo dirbti keletas lietuvių moterų. Rudeniop šis mažutis būrelis pradėjo augti, kai darbo ministerija tekstilės fabrikuose leido samdytis iš Vokietijos atvežtuosius tremtinius.

Gerai norai ir organizaciniai neaiškumai. Keliolika lietuvių susirado darbo Eccleso priemiesčio tekstilės fabrikuose, kiti visiškai kitame mieste krašte — Rochdaleje, Oldhame. Ir ligoninėje dirbantysis moters ir naujieji tekstilės darbininkai daugiausia jauni žmonės. Nors darbas, palyginti, vėl sunkus, bet vėlyvą rudenį Salfordo ir Eccleso priemiesčių dirbantysis lietuvių jaunimas pradėjo organizuotis galimiems pasirodymams. Išskyrė iš savo tarpo ir tokių pasirodymų organizatorius. Ant. Petrikonis apsiėmė suorganizuoti tautinių šokių būrelį, o Rūta Dargytė kuklų mišrų chorą, bet jie, surinkę iš vieno miesto pakraščių savo darbu reikalingus ir jį dirbti norinčius žmones, dar vis dėlse savaitėmis, nes nebuvo patalpų kur susirinkti repetitijai. Lietuvių klubas mažas, be to, ten savaitgaliu lietuvių ir jų svečiai renkasi kitais tikslais. Šeštadieniais mėginta rinktis ir į klubą, bet kai viršuje šokėjai pabandė pasuoliuoti tautinius šokius ir pradėjo drebėti lubos, apačioje prie stiklo alaus senieji pradėjo žvaizuoti.

Spalio mėn. gale pradėtas organizuoti D. Britanijos Lietuvių Sąjungos skyrius. Įsirašė per 30 narių, išrinktas komitetas (2 vietiniai ir 1 tremtinys), pirmininkaujamas S. Misiukevičius, bet ligi šiol pats skyrius neparasė jokiu gyvybės žymiu. Skyrius neparasė centrui, pažymėdamas įsisteigimo faktą, prašydamas tvirtinti ir suteikti kai kurių inštrudimų. Jau, ačiū Dievui, pradžia kovo mėn., bet atsakomo kaip nėra, taip nėra. Norėdami surasti kokią nors išėitį, senieji lietuvių stilo naujiesiems įstoti nariais į lietuvių klubą, parapijinę Manchesterio organizaciją, nes geriau kas nors, negu nieko, be to, ši organizacija yra ekonomiška stipri, turi nemažą kapitalą.

Retkarčiais ateina į pagalbą. Buvo tikėtasi, kad įteigtasis skyrius bus būsiant galima sudaryti sąlygas kultūriniam darbu. Viltys apvylė, bet tremtiniais susidomėjo Eccleso Rotary klubas. Tarptautinio klubo sekcija, vadovaujama rotariečio kun. Lowo ir sekretoriaus Blearso, buvo sukvietsi čia dirbančių tremtinių atstovų pasitarima, pažadėdama savo globą ir paramą. Šis aiu-

lymas lietuviams pasirodė lyg koks išganymas: buvo pasiūlyta ir patalpa — mažas kambarys klubui ir salė repetitijoms. Nors salė kiek primena klotimą, nors ji naudojama ir pačių anglų reikalams, bet Dargytė ir Petrikonis joje pradėjo repetuoti dainas ir šokius.

Rotariečiai, žinoma, panorėjo, kad tremtiniai parodytų, ką moka ir gali, bet kitos tautybės neparorėjo ar nepasistengė išeiti į viešumą, tik vieni lietuvių. Jau repetitijų metu šioje salėje visada sėdėdavo ir rotariečiai Lowas su Blearsu ir ryšininke tarp anglų ir tremtinių estė Atkinsonė.

Kalėdų antrąją dieną tremtiniai kartu su vietiniais lietuviams suruošė mieste vakara, kurio programą atliko Petrikonio ir Dargytės šokėjai ir dainininkai, kai kuriuos dalykus publikos pageidavimu net kartodami. Taip pat švenčių metu tautiniai šokiai buvo atkurti Salfordo didžiosios ligoninės Hope hospital tarnaičių baliuje. O sausio 16 rotariečiai suruošė vakarą Eccleso gimnazijos salėje, ir čia, šalia gimnaziečių anglių, lietuvių — nunešė visus laurus.

Aš nesimu čia vertinti tai, kaip pasisekė Dargytė ir Petrikonui pasirošyti programai, tik noriu pasidalyti įspūdžiais. Kalbėjo Rotary klubo pirmininkas, Eccleso miesto burmistras, Rotary klubo tarptautinės sekcijos pirmininkas ir sekretorius, ir pro visų jų kalbėtojų lūpas veržėsi šilti žodžiai aplamai tremtiniais ir ypač lietuviams, kurie šia proga gavo didžiųjų draugų vardą. Spragėjo foto aparatai. Ta proga foto nuotraukų ir vakaro aprašymą išspausdino vietinis savaitraštis „Eccles and Patricroft Journal“. Programos dalyviai nebaigė savo darbo, pabaigdami programą. Po pogramos būriai anglių gimnaziečių, kuri su užrašų knyguote, o kuri ir su paprastu lapeliu rankoje, užpuolė lietuvius, prašydamos duoti savo autografus. Kuklesnės gimnazistės šią misiją pavedė savo mamytėms. Vadinasi, mūsų šokėjai ir dainininkai čia išviro žvaigždėmis, bent trumpam laikui. Tik didžiai gaila, kad nors dienei šio vakaro svečiai negalėjo gauti iš mūsų dovanų jokių knygos iš kurios būtų daugiau sužinoję, kas mes esame, kas ta mūsų Lietuva.

Rotariečiai ta proga teigė, kad jie programos organizatoriams ir dalyviams dabar nebeduosią ramybės (tiesa, A. Petrikonis tuojau pat pakviestas į mergaičių gimnaziją mokytį lietuviškų tautinių šokių), bet kol kas ta pati sekcija vasario 22 d. susaukė tik tremtinių pasitarimą, kuris priėmė or-

Jonas Eidukevičius

(MIRTIES METINEMS PRISIMINTI)

Po sunkios ir ilgos vėžio ligos 1947 metais kovo mėn. 26 d. mirė ir Pfullingeno kapinėse palaidotas pavyzdgingiausias Lietuvos ūkininkas a. a. Jonas Eidukevičius.

Vėlonis gimė 1889 metais Obelupių kaime, Alvito valst., Vilkaviškio apskr. Baigęs kaimo pradžios mokyklą, trejus metus mokėsi Marijampolės gimnazijoje. Jis mėgo žemės ūkį ir jį grįžo. Skaityt knygas, laikraščius ir švietėsi visą savo gyvenimą.

Rūpesčių ir darbų J. Eidukevičius padarė savo 69 ha žemės ūkį Obelupiuose pavyzdgingiausiu ir geriausiu tvarkomu ūkiu visoje Lietuvoje. Nelengva tai buvo padaryti. Ūkio pagerinimams įsiskolintą ir dar vietos kooperatyvams bei geriems kaimynams draugiškai vėkselių prižiūrėto ir vienu metu puikusis ūkis vos iš varžytinių nepalėistą. Tik žemės banko paskola išgelbėjo ūkį ir darbinęją šeimą iš gresiusios katastrofos. Jo ūkį nuolatose lankydamas vietos ir užsienio mokslineis ekskursijos.

Visa J. Eidukevičius žemė buvo drenuota, drenežo grioviai pašalinti, dirvos gerai dirbtos, gerai įtręštos ir javų ūkyje buvo gausiai nuostabių rezultatų.

Galvijų banda buvo nuolatose kontroliuojama, veisliniai atrenkami ir prižiūrimi. Jis turėjo 10 karvių, kurių kiekviena per metus duodavo nemažiau 240 kg riebalų. Kar-

R. K.

Vyr. EUCOM štabas priėmė LTB atstovus

Kovo 24 Vyr. EUCOM štabe buvo priimti LTB CK atstovai P. Gaučys ir A. Kalvaitis, lydimi Dr. Gylio. Vizitas užtruko apie 2 valandas. Buvo įteiktas atainkamas raštas. Pasikalbėjime buvo paliesti mums rūpimi klausimai.

Dėl gaudų, kad DP būsią perkelti į Pietų Prancūziją, štabo atstovai pareiškė, kad jie pirmą kartą tokius gaudus girdi. Eventualių sukrėtimų atveju DP nebūsią užmiršti. DP judėjimas zonoje nesąs varžomas, tačiau tarpzoninis judėjimas esąs ribotas, nes kiekviena okupacinė kariuomenė turi turėti DP kontrolę. Esant reikalui, DP gali gauti leidimus vykti į kitas zonas. Tais atvejais, kai leidimo gavimas užtrunka ilgą laiką ir leidimas gali netekti savo vertės, reikia pranešti štabui ir bus duota tuo reikalu konkrečių patvarkymų. Palengvinti išvažiavimo leidimų (exit permit) gavimą nuo kovo mėn. yra įsteigti biurai, vad. GTB Branch Office. Jie veikia Wiesbadene, Münchene ir Stuttgarte. Nauju potvarkiu visi turį teisę į juridinę IRO globą galės kreiptis į minėtus biurus. Dėl palengvinimo išvykimo į Pietų Amerikos kraštus buvo pareiškta, kad iki šiol P. Amerikos valstybės, išskyrus Braziliją, kuri turi didelių planus DP įkurdinimui, nepareiškė noro ar susirūpinimo DP. Gauti leidimą vykti pas Argentinos konsulą Šveicarijoje ar kitur ir ateityje nebus lengva, kol šis reikalas vienaip ar kitaip susitvarkys. Tuo tarpu šiuo keliu DP išvykimas į P. Ameriką yra beveik neįmanomas. Jeigu bus paskelbtas įstatymas dėl valiutos pakeitimo, tai jis palies visus lygiai. Tačiau jeigu bus daromi kokie palengvinimai vokiečių pabėgėliams, tai bus atsižvelgta ir į DP. Dėl devizų ir

brangenybių deponavimo ir baiminimosi, kad bankai gali atlyginti, skaičiuodami dolerį po 10 RM, buvo pareiškta, kad pagal naują potvarkį DP deponuoja esamą pas juos svetimą valiutą ir brangius metalus, išskiriant daiktus, pagamintus iš aukso, kaip pav. žiedai, laikrodžiai ir kt. Ankstybesnis įstatymas su šiuo potvarkiu neturi nieko bendra. Deponuoti pinigai bus grąžinti DP, kai bus patiekta pažymėjimas, kad jis išvyksta. Bus grąžinta 30 dienų prieš išvykimą. Dėl tautinių komitetų pripažinimo buvo pareiškta, kad jie tuo tarpu formaliai nebus pripažinti, bet jiems dursys yra atviros. IRO savo spaudos konferencijoje kalbėdama apie komitetų pripažinimą turėjo galvoje, kad atskirų tautybių reprezentacijos turėtų būti subordinuotos IRO statutui ir neišeitų iš jo ribų. Dėl kovos su kriminaliniais nusikaltimais suintensyvi-

nimo buvo pareiškta, kad IRO turi instrukcijas pakartotinai nubaustiems DP atimti teisingai ir materialinę globą. Si sankcija netaikoma už smulkius nusikaltimus. Esant konkrečių duomenų, reikia painformuoti štabą, kuris imsis reikalą sutvarkyti. Dėl laikraščių sumažinimo buvo pareiškta, kad IRO neturi kreditų parūpinti reikalingą kiekį popieriaus, todėl buvo priversta mažinti laikraščių skaičių. Kurios laikraščius išbraukti ir kuriuos palikti reikia tarpusavyje susitarti. Dėl iškeltos klausimo, kad amerikietės ponios vokiečių mokyklose dėsto anglų kalbą ir ar jos būtų galima pasikviesti į mūsų mokyklas, buvo patarta kreiptis į atitinkamas amerikiečių organizacijas Vokietijoje, į moterų klubus amerikiečių zonoje ir buvo pareiškta viltis, kad tuo reikalu bus susilaukta pilnos paramos. (Pagal LTB pranešimą)

Mūsų jaunieji dainininkai Stuttgarto konservatorijoje

S. m. kovo 2 ir 5 d. d. Stuttgarto konservatorijoje prof. dr. Adalberto Kalixo vadovybėje semestro užbaigimo proga, buvo surengtas operų vakaras, kuriame be eilės konservatorijos studentų — gražiai pasirodė ir du lietuviai: Salomėja Nasvytė mėsosopranas Paulinos rolėje iš operos „Pikų Dama“ ir Julius Kazėnas, bosas Mefisto rolėje iš operos „Faustas“.

Salomėja Nasvytė dainavimą pradėjo studijuoti 1940 metais Lietuvoje pas prof. N. Karnavičienę. Nuo 1943 metų S. Nasvytė dirbo Kauno Didžiąjame Teatre ir yra dainavusi šiose operetėse: „Lengvoji Kavalierija“ — Leneken, „Linksmoji našlė“ — Valencienne, „Sirdis ir Ranka“ — Josefa.

Be to yra pasirodžiusi operoje „Carmen“ Mercedes rolėj ir operoje „Boris Godunovas“ Sinkarkos rolėj. Atsidūrusi Vokietijoje nuo 1945 iki 1946 metų anglų zonoje yra dalyvavusi eilėje koncertų su Detmoldo menininkų kolektyvu.

Julius Kazėnas dainavimo mokėsi nuo 1941 metų Vilniaus Muzikos Mokykloje pas muz. Stepą Sodeiką. Įsikūrus Vilniaus operai jis dalyvauja operos chore, ir kaip turįs gražų balsą šalia pareigų chore gauna mažesnes solo partijas operose. Jis yra dainavęs Yakuside partiją „Madame Butterfly“ operoje, grafo Cernano partiją „Rigoletto“ operoje ir Gregorijo partiją „Romeo ir Julija“ operoje. Vokietijoje J. Kazėnas anglų zonoje buvo suorganizavęs ir vadovavo Wentorfo lietuvių štovyklos chorui. Be to, kurį laiką dirbo „Ciurlionis“ ansamblyje kaip dainininkas — solistas ir kartu buvo ansamblio chormeisteriu. Sia proga abiem dainininkams, kurie savo kultūringu pasirodymu garsina lietuvių vardą vokiečių tarpe, tenka palinkėti laimės ir geros sėkmės studijose. Kartu džiugu pabrėžti, kad prieauglyje turime gražių ir daug žadančių menininkų pajėgų. Br. K.

ESTAI ĮVEIKTI

Schw. Gmünd. Kovo 14 d. Schw. Gmündo stovykloje viešėjo Geisingeno estų šachmatininkai, kurių ekipa laikoma stipriausia Vokietijoje (stovykloje 4000 estų). Praeitais metais Gmündo lietuvių šachmatininkai jiems buvo pralaimėję 10,5:4,5. Siuokart gmündiškiečiai buvo stipresni ir rungtynes laimėjo 4,5:1,5.

Taškus pelnė: Brazauskas 1, Markevičius 0, Kaunas 1, Maščinskas 1, Stančius 0,5, Anskolis 1.

LIETUVIAI SACHMATŲ APYGARDOS MEISTERIS

Schw. Gmünd. Lietuvių šachmatininkai dalyvaudami nuo pr. metų rudens vokiečių komandinėse pirmenybėse, pradžioje išsikovojo Rems grupėje I vietą „A“ ir „B“ grupėse, o vėliau susitikę su kitos grupės (MURR) nugalėtojais ir dukart laimėję prieš juos, tapo REMS-MURR Apygardos šachmatų meisteris 1948 m.

Dėl devizų deponavimo

PCIRO JAV zonos vyr. būstinė, remdamasi CAD EUCOMO prašymu, praneša: Visos ištremtų asmenų nuosavybėje esamos devizos nuo balandžio mėn. 1 iki 15 d. turi būti atiduodamos karinei valdžiai, gaudant pakvitavimą.

Amerikos okupacinės įstaigos praneša, kad šios devizos savininkai bus vėl atiduodamos, prieš jam išvykstant iš Vokietijos.

Ištin pabrėžiama, kad išvleisti asmenys turi pasiduoti visiems karinės valdžios 53. įstatymo nuostatomis, tačiau jiems bus leidžiama iš Vokietijos išsivežti visas jų turimas devizas, kurios bus pateiktos ir atiduotos.

Nuo balandžio mėn. 1. iki 15. d. visose DP stovyklose bus duodami didžiausi palengvinimai, kad kiekvienas galėtų įvykdyti karinės valdžios įstatymo reikalavimą. Devizos turi būti atiduodamos pagal karinės valdžios 53. įstatymą.

Karinės valdžios devizų atidavimo įstatymas liečia:

a) Visas mokėjimo priemonės, išskyrus vokiškąsias;

b) Visus čekius, vekselius, devizų ir kitų dalykų sąskaitas, mokėjimo priemones, gautas arba išduotas asmenų už Vokietijos ribų.

c) Apraudimus arba kitokius turto ar skolų dokumentus, išduotus:

1) Asmenų už Vokietijos ribų, 2) Asmenų Vokietijoje, jei juose yra disponuojama kitomis nei vokiečių mokėjimo priemonėmis.

d) Aukso arba sidabro monetas, sidabro ir platinos gabalus arba lydinis gabalų forma.

(US. kariuomenės mokėjimo priemonės, lygiai britų ir prancūzų okupacinės mokėjimo priemonės ir aliantų karinės reikšmės ir depozitą neįpriimamos).

Po balandžio mėn. 15. d. kar valdžios įstatymas griežčiausiai įsigalioja ir visi DP, kurie versle arba nuosavybėje turės devizų, bus kaltinami pagal karinės valdžios 53. įstatymą ir tokiu turtu bus uždėtas areštats.

Stovyklos direktorium paskirtas lietuviai

Memmingenas. — Paskutiniu metu PCIRO padarė kai kuriuos pertvarkymus stovyklos administracijoje. Stovyklos direktorius latvis Ramiņš perkeltas į Augsburgą. Stovyklos administracija perduota pačių DP tarptautiniam komitetui. Stovyklos direktoriaus pareigas jau perėmė lietuvių tautinio komiteto pirmininkas mokyt. J. Kondrotas. Lietuvių T. B. komiteto pirmininko pareigas eina mokyt. Z. Jankauskas.

— Penkis dienas trukusios rekolekcijos Aerodromo stovyklos gyventojams baigėsi. Jas sumaniai ir gražiai pravedė jezuitas Tėvas Daugintis.

— Stovyklos klebonas jau gavo Sv. Rašto knygas, kaip Amer. vyskupų dovana. Naujojo testamento knygos (liet. vertimas) išdalytos parapijiečiams.

— Kovo 14 d. sušauktas Liet. Raud. Kryžiaus aerodromo skyriaus metinis susirinkimas. Priimta valdybos apskaita ir užgirta jos veikla. Į naują valdybą išrinkti: p. p. Šešplaukienė, Daškevičius, Milmantas, Miklius ir Saikūnas. Revizijos komisijon: Skirgaudas, Kondrotas, Dobkevičius.

— Kovo 15 d. baigtas IRO screeningas—registracija. Atrodo, kad nukentėjusių procentas bus labai mažas.

—Gimnazijos literatūros mėgėjų būrelis suruošė įspūdingą rašytojo Balio Sruogos minėjimą. Paskaitą apie rašytojo kūrybą skaitė mokyt. V. Brazilius. Septintosios klases mokiniai įspūdingai padeklamavo ir paskaitė kai ką iš jo kūrybos.

— III. 21 d. ir pradžios mokykla pabaigė mokslo metus. Šiais metais ją baigė 16 mokinių. Geriausia baigusieji įteiktos dovanėlės.

— Nešant perspektyvų išvažiuoti, sustojo bet koks rūpinimasis emigracijos reikalais.

LTAD profesinės sąjungos pranešimas

Iš daugelio pavienių asmenų esame gavę besikartojančių klausimų, tačiau negalėdami kiekvienam iš jų atskirai atsakyti, subendrinę klausimus, darome šį pranešimą.

1. LIETUVIŲ TREMTINIŲ AMATININKŲ IR DARBININKŲ PROFESINĖ SAJUNGA yra gavusi Karinės Valdžios licenciją. Todėl pati organizacija ir jos veikla yra legali.

2. Mūsų išduodamieji amato liudijimai neturi nieko bendro su IRO išduodamais specialybių pažymėjimais.

3. Amato liudijimai yra išrašomi lietuvių, anglų, vokiečių ir prancūzų kalbomis. Be to, juose turi būti savininko fotografija.

4. Atlikus meisterių ir pameisterių klasi-

fikaciją, mūsų išduotieji amato liudijimai bus pripažinti vokiečių Amato Rėmų. Kiekvienas gavęs meisterio vardą galės steigti savo įmonę Vokietijoje.

5. Amato liudijimai yra išduodami tik mūsų sąjungos nariams. Jie gaunami per vietinio skyriaus valdybas.

6. Atskiri asmenys iš stovyklų, kuriose nėra mūsų sąjungos skyrių, yra prašomi kreiptis į artimiausios stovyklos skyriaus valdybą. Centro Valdyba pavieniems asmenims betarpiškai amato liudijimų neišduoda.

7. Müncheno ir Hanavo skyrių nariai kreipiasi tik į savo skyrių valdybas, kurios visus formalumus amato liudijimui gauti privalo sutvarkyti.

Ta pačia proga prašome visų skyrių valdybas netrukus baigti amato liudijimų išdavimo formalumus, nes daugelis narių dar prieš išemigruodami nori sutvarkyti savo specialybes reikalus. Be to, netrukus bus pradėdama išdavinėti sąjungos, nario liudijimus, kas esamoms mūsų darbo sąlygomis nebus lengva greitai atlikti.

CENTRO VALDYBA.

Augsburg, 1948 m. kovo mėn. 22 d.

Atkelta iš 1. psl. 5. skilties.

baisioje nelaimėje, pati badaudama, lietuvių tauta neatsako pagalbos net buvusiam savo priešui.

Kartu su nepriklausomybės atgavimu pasiekėme tą visuomenės susitvarkymo laipsnį, kai šalpos darbas vykdomas ir organizuotai ir centralizuotai. Tą funkciją atlieka Raudonasis Kryžius. Linkėtina jam geriausios sėkmės suburti ko daugiau lėšų tam kilniam darbui. Tikėkime, kad kiekvienas tremtinys lietuvis savo pareigę artimui gražiai atliks. Nagi.

AKIMIRKŠNIŲ KRONIKA

Puslėtosis rankos, veidai prakaituoti...

Vasario pabaigoje Augsburgėje įvyko lietuvių tremtinių darbininkų ir amatininkų profesinės sąjungos suvažiavimas. Tas įvykis pro. spaudą praėjo be reikiamo įvertinimo. Kaip man dedas, tenka ne tik džiaugtis, bet ir ko skubiau darbininkų ryžią įmuontuoti į visos mūsų tautos kovą dėl laisvės ir nepriklausomybės.

Tai ne komplementas, bet didelės tiesos atkartojimas: Tremtinys darbininkas ir amatininkas Lietuvos kovoje su raudonuoju totalizmu yra visų didžiausias atutas!

Mūsų gyvenamojo mėto emigracija visoje dėl kurių emigracijų istorijoje tuo ankstyvesniais praneša, kad lig laiko ir tik dėl politinių priežasčių iš okupuotos tėvynės pasitraukė visų profesijų, visų konfesijų ir visų visuomeninių sluoksnių atstovai. Ypač magu, kai savivaldos ir politinių žygių imasi mūsų amatininkai ir darbininkai — poliinės emigracijos nugarauklis.

Kremlius veidamas Molotovo Ribbentropo suokalbčio ribose, šaukė einaš Lietuvos darbo žmonių vaduoti. Visų šalių proletarai, vienykitės! — skelbė transparentai, o slaptoje LKP(b) instrukcijos byloje: — ypač sekį darbininkų politinių ir klasinių organizacijų veiklą... ir šiandie — pagrįstam bolševikų išgausti, o Lietuvos kovojačių partizanų pagaudai žymią mūsų politinės emigracijos dalį sudaro darbininkai ir amatininkai. Matyt, tai bausis antikomunistinis faktas, kad net ji nutylį NKVD (savaitraštis lietuvių kalba, būtent — „Tėvynės Balsas“. Šis faktas sumaišo visas VKP(b) ir NKVD propagandos kortas.

Jei politinė emigracija atsidūrė kuria nors mūsų generolas, tai maža Vakarų darbo masės jaudina. Tačiau Vakarų demokratijų viešąja opiniją sukrečia ta žinia, kad politinė emigracija tebebūdi darbininkas Vitkauskas. Pasiskaitykime žinomo D. Britanijos žurnalisto H. Nicolsono straipsnį populiariame anglų savaitraštyje „Spectator“ (žiūr. „Mintis“ Nr. 25), suprasime tada šio argumento svorį. „Spectator“ pastabą atkartoję BBC radijas. Tad pačiu laiku Augsburgio suvažiavimas pavėdė savo centro valdybai paruošti ir pasiūstį platesnius pranešimus, memorandumus, Amerikos didžiųjų profesinų sąjungoms. Mano nuomone, viena Amerika apsiriboti nevertėtų nors pati organizacija ir tedirba amerikiečių zonoje). Su memorandumais tremtiniai darbininkai ir amatininkai privalėtų kreiptis ypač į D. Britanijos darbininkus ir amatininkus, nes ten šiuo metu darbo žmogus turi pačias didžiausias teises ir lemiamą įtaką visam Vakarų darbininkų sąjūdžiui. Kreipinasi ir į Belgijos, Olandijos, Prancūzijos, Kanados, N. Zelandijos ir kt. šalių organizuotą darbininkų ir amatininkų.

Memorandumas memorandumu, bet yra ir kitų „politinio išraiškos meno“ priedomų. Savo nuomonę skelbtina per vadinamuosius „laiskus redakcijai“, kuriuos mėgstą visų kraštų dienraščiai ir savaitraščiai. Šiuo reikalu lietuviams tremtiniam darbininkams ir amatininkams, jei reikėtų, su talka paskubėtų tremtiniai žurnalistai ir teisininkai. „Britanijos Lietuvos“, išleidęs specialų numerį, yra besąlygiškai sekėtinas: prisistatykime Vitkausko būdu, visi šimtai ir tukstantai.

Augsburgan suvažiavusių darbininkų ir amatininkus, be kitų, sveikino Kūrėjį Savanoriai. Graži tai idėja ir ryžio bičiulystė, ir ji įpareigoja visą tremtinių bendruomenę dar labiau susiglausti, susiklausti ir suderinti kiekvieną veiksmą dėl asmens ir visos tautos laisvės ir savarankiškumo.

Dar viena pataba. Londono „DPID2“ išdėjo tokį komunistinę tikrovę atfinkantį pokštą:

- Atsakingas sovietų pareigūnas paklausė sykį viena amerikietį: — Na, kiek gi jūsu darbininkas per mėnesį uždirba?
- Hm, apie 150 dolerių...
- Ir kas gi? Ar tai ištenka pragyvenimui?
- Visiškai, nes pragyventi galima už 75 dolerius.
- O ką darbininkas daro su likusiais doleriais?
- Ką tik nori. Tai jau niekam neberūpi...
- O kiek pas jus, Tarybų Sąjungoje, per mėnesį uždirba darbininkas?
- Ak, žymiai daugiau, apie 500 rublių...
- Ar tai ištenka pragyventi?
- Ne visiškai. Pas mus, Tarybų Sąjungoje, darbininkui pragyventi kas mėnuo reikia bent 1000 rb.
- Na, tai ką daro darbininkas, kur jis gauna dar 500 rublių?
- Hm, čia jo paties reikalas. Tai jau niekam neberūpi, — didžiudamasis atsōvė sovietų pareigūnas.

Darbo žmogaus būklė anapus geležinės uždangos iš tikrųjų yra sunki. „NY HT“ pranešimu, plečiant nelemiamą stachanovizmą Tarybų Sąjungos ir bolševikų pavergtų šalių darbininkas turi dirbti mažiausia 60 valandų per savaitę. „Populare“ teigimu, anapus geležinės uždangos darbo žmogus gyvena senovės vergų gyvenimu. Ir reikta pagarbiai nulenkti galva, kai žmogus patoje komunistų „Tiesoje“ skaitų okupanto susirūpinimą, girdi, kaimo darbininkai visiška nesidomi partine (skaitų komunistine) veikla. Viename „Agitatoriui į pagalbą“ bloknotė pabrėžiama, kad partijos žmonės susirūpinę rasti būdą fabriku darbininkų „nepaslanukui pralaužti“. Neseniai Vilniaus radijuje buvo pastebėta, kad LTSR darbininkas lanko marksizmo leninizmo ir kt. kursus ir naskaitas, sumoka mokesčių, bet išėjęs į gatvę ar sugrįžęs namo į viską numoja ranka.

O pranešimais iš anapus, rezistenciniame sąjūdyje darbininkas ir amatininkas lietuvis sudaro patį nugarauklį, nes kitų profesijų žmonės labiau išblaskyti ar kitu kuriuo būdu staudžiami ir sekami, o šie dangulio metų ir įvairių sąlygų išbandyti, žengia pirmosiose pasyvaus pasipriešinimo gretose ir kantriai laukia valandos, kada galės savo geležine kumštini smogti į bolševizmo slibiną. Ta valanda nebesulaukoma ar teiša. Šis faktas privalo grūdinti lietuvių tremtinių darbininkų ir amatininkų, o per juos visą mūsų politinę emigraciją. Brolių kancija anapus geležinės uždangos ir mūsų veiksmas Vakaruose veltui nėra, jis bus apvainikuotas Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės atkūrimu. J. GARSVA

Dail. Adomo Galdiko paroda Paryžiuje

Kovo mėn. 15 d. Paryžiuje, Durand-Ruel galerijoje (vienoj žymiausių Paryžiuje), atidaryta prof. Adomo Galdiko kūrinių paroda. Paroda truks ligi balandžio mėn. 1 d. Parodą globoja Y. Bizardelis, Paryžiaus miesto meno direktorius. Katalogo įžanginį žodį parašė prancūzų meno kritikas Waldeemar Georgė, monografijos apie Galdiką autorius, Dail. Adomas Galdikas išstė parodoje 24 savo paskutiniojo laikotarpio aliejais ir temperos kūrinius. Lietuvių visuomenė tų kūrinių pasisekimu neabejoja. Prof. Adomas Galdikas prieš pusę metų iš Freiburgo išvyko Paryžiun. Freiburge jis dėstė Taikomosios Dailės Mokykloje.

Prof. V. K. Jonyno ir Adomo Galdiko kūrinių paroda neseniai suruošta Kitzingene,

I. R. O. PAIESKOJIMŲ ISTAIGA, AROLSENE PRIE KASSEL'IO

ieško sekančius asmenis:

- GIEDRAITIS Kostas, 54 metų, iš Müncheno KOLYTE Genė, gim. 1917, iš Freiburgo;
- MALIAUSKIENE Sofija;
- TETMAJERIS Emilis, 40 metų;
- ZICKAS Vladas, gim. 1897, iš Magdeburgo;
- ANSKAITIS Emilis, gim. 1926, iš Mecklenburgo;
- BLAUZDŽIONAS Vincas, gim. 1902;
- BLAZONYTE Birutė, 24 metų, iš Kauno;
- BRUOZIS Klemensas, 27 metų, iš Karaliaučiaus;
- BRUOZIS Matas, 38 metų, iš Kalvarijos;
- BRUOZIS Vladas, 28 metų, iš Vilkaviškio;
- BRUOZIS Klemensas, 32 metų;
- CINKAITE-TUMIENĖ Liuda, iš Kauno;
- GECAS Vladas, 35 metų, iš Klaipėdos;
- IVANAUSKAS Vytautas, gim. 1925;
- JODIENE Natalija, gim. 1924, iš Panevėžio;
- DROBAVICIUS Jonas, gim. 1910, iš Marienburgo;
- DROBAVICIUS Alfonsas, iš Marienburgo;
- KARPAVICIUS Vincas;
- KIAUSKAS Petras;
- KLIMIENE Morta;
- KUTKAITIENE Marija.

Mintis

„The Thought“ Lithuanian Newspaper
Authorized by Headquarters European Command Civil Affairs Division NO UNDP 203 * Appears 3 times weekly * Editor-in-Chief and authorised licensee: J. Vasaitis * Printed by Verlagsdruckerei Dietrich & Schuster G.m.b.H., Memmingen

Vyr. Redaktorius — leidejas J. Vasaitis.
Redaktoriai: Henr. Zemelis ir St. Kalvaitis.
Leista Vyr. JAV kariuomenės būstinės Europoje * Laikraštis išleina pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais * Prenumerata mėn. RM. 10.—, atskiras numeris RM. 1.— * Prenumerata į užsienį, išskyrus Japoniją, Ispaniją ir Austriją, su persiuntimo išlaidomis RM. 15.— mėn. * Einam. saskaita Volksbank Memmingen, e.G.m.b.H. Nr. 9149 ir Postcheckkonto München 14210. Adresas: „MINTIS“, (13b) Memmingen, Schranneplatz 6. Laiskams: Memmingen, Postfach 110.

Redakcija nesunaudotų rankraščių nesaugo ir taiko savo nuožūrą * Honoraras mokamas tik nuolatiniams bendradarbiams iš anksto susitarus * Priimami skelbimai, tik iš anksto už juos apmokėjus * Skelbimų už kiekvieną eilutę po RM. 150 * Už skelbimų turinį redakcija neatsako * Redakcijos ir administracijos telef. Nr. 2677 * Nedarbo valandomis skambinti tel. Nr. 2546.